

IV

(Akty, ktoré sa prijali pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome)

ROZHODNUTIE RADY

z 27. novembra 2009

o Európskom roku dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo (2011)

(2010/37/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 308,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Zmluva ustanovuje občianstvo Európskej únie (EÚ), ktoré dopĺňa štátne občianstvo jednotlivých členských štátov a je dôležitým prvkom pri posilňovaní a zabezpečovaní procesu európskej integrácie.
- (2) Podpora aktívneho občianstva je kľúčovým prvkom posilnenia súdržnosti a rozvoja demokracie.
- (3) Európsky rok dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo bude ďalším prejavom toho, že dobrovoľníctvo je jedným z kľúčových rozmerov aktívneho občianstva a demokracie, ktoré uvádza do praxe európske hodnoty ako solidarita a nediskriminácia a ktoré ako také prispieva k harmonickému rozvoju európskych spoločností.
- (4) Dobrovoľnícke činnosti prinášajú bohaté vzdelávacie skúsenosti, umožňujú rozvoj sociálnych zručností a kompetencií a prispievajú k solidarite. Činnosti vykonávané dobrovoľníkmi všetkých vekových kategórií sú

kľúčové pre rozvoj demokracie, jednej zo základných zásad EÚ. Dobrovoľnícke činnosti majú potenciál prispievať k pohode jednotlivcov a harmonickému rozvoju európskych spoločností.

- (5) S náležitým ohľadom na osobitosti situácie v každom členskom štáte a všetky formy dobrovoľníctva pojem „dobrovoľnícke činnosti“ označuje všetky typy formálnej, neformálnej alebo informálnej dobrovoľníckej činnosti, ktoré osoba vykonáva z vlastnej vôle, na základe vlastnej voľby a motivácie a bez nároku na finančný zisk. Sú prínosom pre samého dobrovoľníka, komunity a spoločnosť ako celok. Sú aj prostriedkom jednotlivcov a združení pri riešení ľudských, sociálnych, medzigeneračných alebo environmentálnych potrieb a problémov a často sa vykonávajú v prospech neziskovej organizácie alebo komunitnej iniciatívy. Dobrovoľnícke činnosti nenahrádzajú profesionálne platené pracovné príležitosti, ale sú pre spoločnosť pridanou hodnotou.
- (6) V rýchlo sa meniacich spoločnostiach je potrebné zabezpečiť účinné opatrenia na podporu dobrovoľníckych činností, aby sa viac ľudí mohlo zapájať do dobrovoľníckych činností. Preto je dôležité podporovať partnerské učenie a výmenu a vývoj osvedčených postupov na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva.
- (7) Na medzivládnej konferencii v roku 1997 sa prijalo vyhlásenie č. 38 o činnostiach dobrovoľnej služby, ktoré sa pripojilo k záverečnému aktu Amsterdamskej zmluvy a v ktorom sa uznáva významný prínos činností dobrovoľníckej služby k rozvoju sociálnej solidarity.
- (8) Vo svojom oznámení z júna 1997 o podpore úlohy dobrovoľníckych organizácií a nadácií v Európe Komisia zdôraznila tri aspekty dobrovoľníckych organizácií a nadácií: hospodársky aspekt tvorby pracovných miest, sociálny aspekt pomoci pri vymedzení sociálnych politík, ktorým sa prispieva k sociálnemu pokroku, a politický aspekt posilňovania demokracie, občianstva a občianskej angažovanosti.

⁽¹⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 26. novembra 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

- (9) V uzneseniach Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutiach Rady 27. júna 2002 a 16. novembra 2007, a v odporúčaní z 20. novembra 2008 Rada a členské štáty uznali „dobrovoľnícke činnosti“ za kľúčový aspekt v oblasti mládeže a dohodli sa na spoločných cieľoch dobrovoľníckych činností mladých ľudí, ako aj na mobilite mladých ľudí v rámci EÚ.
- (10) Európsky hospodársky a sociálny výbor vo svojom stanovisku z 13. decembra 2006 s názvom Dobrovoľná činnosť, jej úloha v európskej spoločnosti a jej vplyv⁽¹⁾ požiadal Komisiu, aby pri najbližšej príležitosti vyhlásila Rok dobrovoľníkov a uverejnila Bielu knihu o dobrovoľníckej činnosti a aktívnom občianstve v Európe.
- (11) V marci 2008 Európsky parlament prijal správu o „úlohe dobrovoľníckych činností pri prispievaní k hospodárskej a sociálnej súdržnosti“, v ktorej sa členské štáty a regionálne a miestne orgány vyzvali na uznanie hodnoty dobrovoľníckych činností pri presadzovaní sociálnej a hospodárskej súdržnosti.
- (12) V júli 2008 Európsky parlament prijal písomné vyhlásenie, v ktorom vyzval na vyhlásenie roku 2011 za Európsky rok dobrovoľníctva.
- (13) Dobrovoľnícke činnosti sú zahrnuté vo viacerých programoch Spoločenstva a sieťach, ktoré sa okrem iného zameriavajú na mobilitu v dobrovoľníckych činnostiach pre ľudí v každom veku, ako je napríklad program celoživotného vzdelávania⁽²⁾, program Európa pre občanov⁽³⁾ a európska dobrovoľnícka služba v rámci programu Mládež v akcii⁽⁴⁾.
- (14) V Európe existuje široká škála dobrovoľníckych činností, ktoré by sa mali zachovať a ďalej rozvíjať.
- (15) Potenciál dobrovoľníckych činností sa ešte vždy nerealizuje v plnej miere. Európsky rok dobrovoľníckych činností podporujúci aktívne občianstvo poskytne príležitosť preukázať v európskom kontexte, že dobrovoľnícke činnosti zvyšujú občiansku angažovanosť a môžu pomôcť posilňovať pocit príslušnosti občanov k ich spoločnosti a ich angažovanosti na všetkých úrovniach – miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej.
- (16) Rok dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo by mohol tiež prispieť k riešeniu otázky rodovej nerovnosti v sektore dobrovoľníctva, napríklad pokiaľ ide o sektory a činnosti, na ktorých sa muži a ženy zúčastňujú, alebo pokiaľ ide o zastúpenie žien na vedúcich dobrovoľníckych miestach.
- (17) Rok 2011 bude desiatym výročím Medzinárodného roku dobrovoľníkov Organizácie Spojených národov 2001.
- (18) Týmto rozhodnutím sa ustanovuje finančné krytie, ktoré má byť základným odkazom pre rozpočtový orgán v zmysle bodu 37 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení⁽⁵⁾.
- (19) Vzhľadom na potrebu nadnárodnej výmeny informácií a šírenie osvedčených postupov v celom Spoločenstve nemožno ciele navrhovaného európskeho roka dosiahnuť v plnej miere na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva. V súlade so zásadou proporcionality podľa článku 5 zmluvy toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet

Rok 2011 sa vyhlasuje za Európsky rok dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo (ďalej len „európsky rok“).

Článok 2

Ciele

Všeobecným cieľom európskeho roka je podnietiť a podporiť najmä prostredníctvom výmeny skúseností a osvedčených postupov úsilie Spoločenstva, členských štátov, miestnych a regionálnych orgánov o vytvorenie podmienok pre občiansku spoločnosť, ktoré sú priaznivé pre dobrovoľníctvo v Európskej únii (EÚ), a o väčšie zviditeľnenie dobrovoľníckych činností v EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 325, 30.12.2006, s. 46.

⁽²⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje akčný program v oblasti celoživotného vzdelávania (Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 45).

⁽³⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1904/2006/ES z 12. decembra 2006, ktorým sa na obdobie rokov 2007 – 2013 ustanovuje program Európa pre občanov na podporu aktívneho európskeho občianstva (Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 32).

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje program Mládež v akcii na obdobie 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 30).

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

Ciele európskeho roka sú:

1. *pracovať na vytváraní prostredia priaznivého pre dobrovoľníctvo v EÚ – s cieľom zakotviť dobrovoľníctvo ako súčasť presadzovania občianskej angažovanosti a medziludských činností v kontexte EÚ a podľa potreby odstraňovať existujúce prekážky dobrovoľníckych činností;*

2. *splnomocniť organizátorov dobrovoľníckych činností na zlepšovanie kvality dobrovoľníckych činností – s cieľom uľahčovať dobrovoľnícke činnosti a pomáhať organizátorom zavádzať nové typy dobrovoľníckych činností a podnecovať vytváranie sietí, mobility, spoluprácu a synergie v rámci občianskej spoločnosti a medzi občianskou spoločnosťou a ostatnými odvetvami v kontexte EÚ;*

3. *uznávať dobrovoľnícke činnosti – s cieľom podporovať primerané stimuly pre jednotlivcov, podniky a organizácie podporujúce rozvoj dobrovoľníctva a dosiahnuť uznanie dobrovoľníctva na úrovni EÚ a v členských štátoch tvorcami politik, organizácií občianskej spoločnosti, verejnoprávnych inštitúcií, sektora formálneho a neformálneho vzdelávania a zamestnávateľmi, pokiaľ ide zručnosti a kompetencie získané prostredníctvom dobrovoľníckej činnosti;*

4. *zvyšovať povedomie o hodnote a význame dobrovoľníctva – s cieľom zvyšovať všeobecné povedomie o význame dobrovoľníctva ako prejavu občianskej angažovanosti, ktorá prispieva k riešeniu otázok spoločného záujmu všetkých členských štátov, ako je napríklad harmonický spoločenský vývoj a sociálna súdržnosť.*

Článok 3

Súvisiace iniciatívy

1. Opatrenia, ktoré sa majú prijať na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 2, môžu zahŕňať tieto iniciatívy, ktoré sú organizované na úrovni Spoločenstva alebo na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni a ktoré súvisia s cieľmi európskeho roka:

- a) výmena skúseností a osvedčených postupov;
- b) uskutočňovanie štúdií a výskumu, ako aj šírenie ich výsledkov;
- c) konferencie a podujatia na podporu diskusií a zvyšovanie povedomia o význame a hodnote dobrovoľníckych činností, ktoré podnecujú angažovanosť občanov, a na vyzdvihovanie úsilia dobrovoľníkov a ich organizácií;

d) konkrétne iniciatívy v členských štátoch zamerané na podporu cieľov európskeho roka; na tento účel sa použije minimálne 25 % celkového rozpočtu európskeho roka;

e) informačné a propagačné kampane zamerané na šírenie kľúčových posolstiev.

Podrobné informácie o opatreniach uvedených v prvom pododseku sú uvedené v prílohe.

2. Financovanie iných projektov Spoločenstvom sa môže poskytovať prostredníctvom existujúcich programov Spoločenstva.

Článok 4

Spolupráca s členskými štátmi

Do 28. februára 2010 každý členský štát určí orgán zodpovedný za organizáciu jeho účasti na európskom roku (ďalej len „národný koordinačný orgán“) a informuje o tom Komisiu.

Národný koordinačný orgán pri realizácii svojich činností, a najmä pri vytváraní vnútroštátneho programu úzko spolupracuje a konzultuje so širokým spektrom príslušných zainteresovaných strán vrátane organizácií občianskej spoločnosti a prípadne národných agentúr alebo kontaktných miest príslušných programov Spoločenstva.

Národný program a priority európskeho roka sa stanovujú v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a v súlade s podrobnými informáciami o opatreniach uvedenými v prílohe.

Článok 5

Koordinácia na úrovni Spoločenstva a realizácia

Komisia zvoláva zasadnutia národných koordinačných orgánov s cieľom koordinovať realizáciu európskeho roka a vymieňať si informácie o nej na vnútroštátnej úrovni.

Komisia takisto zvoláva zasadnutia zástupcov európskych organizácií alebo subjektov, ktoré sú aktívne v oblasti dobrovoľníctva, a zainteresovaných strán s cieľom pomôcť Komisii pri realizácii európskeho roka na úrovni Spoločenstva.

Komisia vykonáva európsky rok na úrovni Spoločenstva.

Na týchto činnostiach sa podieľajú členské štáty, Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov.

Článok 6

Finančné ustanovenia

1. Opatrenia s pôsobnosťou na úrovni Spoločenstva uvedené v časti A prílohy sa vykonávajú prostredníctvom verejnej zákazky alebo udeľovania grantov financovaných zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.
2. Opatrenia s pôsobnosťou na úrovni Spoločenstva uvedené v časti B prílohy sa môžu spolufinancovať zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.
3. Komisia udelí grant každému národnému koordináčnemu orgánu v súlade s postupom uvedeným v časti C prílohy.

Článok 7

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto rozhodnutia v období od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011 je 8 000 000 EUR.
2. Ročné rozpočtové prostriedky schvaľuje rozpočtový orgán v medziach finančného rámca.

Článok 8

Medzinárodná spolupráca

Na účely európskeho roka môže Komisia spolupracovať s príslušnými medzinárodnými organizáciami, najmä s Organizáciou Spojených národov a Radou Európy, so zreteľom na zabezpečenie propagácie účasti EÚ.

Článok 9

Súlada a komplementárnosť

Komisia spolu s členskými štátmi zabezpečí, aby opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí boli v súlade s ostatnými programami a iniciatívami, ktoré sa organizujú na úrovni Spoločenstva, na národnej alebo regionálnej úrovni a ktoré pomáhajú pri plnení cieľov európskeho roka.

Článok 10

Ochrana finančných záujmov Spoločenstva

1. Komisia zabezpečí, aby sa pri vykonávaní činností financovaných na základe tohto rozhodnutia chránili finančné záujmy Spoločenstva uplatňovaním preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam, účinnými kontrolami a vymáhaním nenáležite vyplatených súm a v prípade zistenia nezrovnalostí účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskeho spoločenstva⁽¹⁾, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi⁽²⁾, a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF)⁽³⁾.

2. Pokiaľ ide o činnosti Spoločenstva financované na základe tohto rozhodnutia, pod pojmom nezrovnalosť uvedeným v článku 1 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 2988/95 sa rozumie akékoľvek porušenie ustanovenia práva Spoločenstva alebo akékoľvek porušenie zmluvnej povinnosti vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskym subjektom, ktoré má alebo by mohlo mať negatívny vplyv na všeobecný rozpočet Spoločenstiev alebo na nimi riadené rozpočty ako neopodstatnená výdavková položka.

3. Komisia znižuje, pozastavuje alebo vymáha sumu finančnej pomoci poskytnutú na činnosť, ak zistí nezrovnalosti, najmä nesúlada s ustanoveniami tohto rozhodnutia, samostatného rozhodnutia alebo zmluvy, ktorou sa poskytuje príslušná finančná podpora, alebo v prípade, že činnosť sa významne zmenila bez súhlasu Komisie a táto zmena je v rozpore s charakterom danej činnosti alebo podmienkami jej vykonávania.

4. Ak sa nedodržia lehoty alebo ak pokrok pri vykonávaní činnosti zodpovedá iba časti pridelených finančných prostriedkov, Komisia požaduje od príjemcu vysvetlenie v stanovenej lehote. Ak príjemca neposkytne uspokojivú odpoveď, Komisia môže zrušiť poskytovanie zvyšnej finančnej pomoci a požadovať vrátenie vyplatených súm.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

5. Každá neoprávnená platba sa vráti Komisii. K sumám, ktoré sa nevrátia v lehote splatnosti, sa pripočíta úrok podľa podmienok stanovených v nariadení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾.

Článok 11

Monitorovanie a hodnotenie

Do 31. decembra 2012 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov správu o vykonávaní, výsledkoch a celkovom hodnotení iniciatív ustanovených v tomto rozhodnutí.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 27. novembra 2009

Za Radu
predsedníčka

L. ADELSON LILJEROTH

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

PRÍLOHA

Podrobné informácie o opatreniach uvedených v článku 3

Realizácia európskeho roka sa bude v zásade zakladať na angažovanosti, širokej mobilizácii a aktívnej účasti občianskej spoločnosti a ostatných zainteresovaných strán. Okrem toho bude realizácia prebiehať prostredníctvom týchto opatrení:

A. PRIAME INICIATÍVY SPOLOČENSTVA

Financovanie bude mať vo všeobecnosti formu priameho nákupu tovaru a služieb podľa existujúcich rámcových zmlúv. Môže mať aj formu grantov.

1. Informačné a propagačné kampane, ktoré zahŕňajú:

- významné podujatia a fóra zamerané na výmenu skúseností a osvedčených postupov,
- súťaže s oceneniami alebo bez nich,
- spoluprácu so súkromným sektorom, prevádzkovateľmi vysielania a inými médiami ako partnermi pri šírení informácií o dobrovoľníckych činnostiach a európskom roku,
- výrobu materiálov a nástrojov pre médiá určených na vyvolanie záujmu verejnosti, ktoré budú k dispozícii v celej EÚ,
- opatrenia na uverejňovanie výsledkov a zviditeľňovanie programov, systémov a iniciatív Spoločenstva, ktoré prispievajú k plneniu cieľov európskeho roka,
- zriadenie informačnej webovej stránky na portáli Europa, ktorá bude obsahovať časť pre podporovateľov dobrovoľníckych projektov zameranú na ich usmernenie v rôznych programoch a iniciatívach Spoločenstva.

2. Ostatné iniciatívy:

- prieskumy a štúdie na úrovni Spoločenstva s cieľom posúdiť prípravu, účinnosť, vplyv a dlhodobé monitorovanie európskeho roka a podať o nich správu.

B. SPOLUFINANCOVANIE INICIATÍV SPOLOČENSTVA

Významné podujatia na európskej úrovni zamerané na zvyšovanie povedomia o cieľoch európskeho roka, podľa možnosti organizované v spolupráci s predsedníctvami úradujúcimi počas roka 2011, môžu dostať grant Spoločenstva do výšky 80 % celkových oprávnených nákladov.

C. SPOLUFINANCOVANIE VNÚTROŠTÁTNYCH INICIATÍV

Každý národný koordinačný orgán predloží len jednu žiadosť o finančné prostriedky Spoločenstva. V uvedenej žiadosti o grant sa opíše pracovný program národného koordinačného orgánu alebo činnosť na podporu európskeho roka, ktorá sa má financovať. K žiadosti o grant sa priloží podrobný rozpočet stanovujúci celkové náklady na navrhované iniciatívy/pracovný program, ako aj sumu a zdroje spolufinancovania. Z grantu Spoločenstva možno pokryť do 80 % celkových oprávnených nákladov.

Komisia určí orientačné sumy dostupné z grantov pre každý národný koordinačný orgán a lehotu na predkladanie žiadostí. V kritériách by sa mal zohľadniť počet obyvateľov, životné náklady a pevná suma pre jednotlivé členské štáty zaručujúca minimálnu úroveň činností.

Konečné udelené sumy sa určujú na základe individuálnych žiadostí o grant, ktoré predložil národný koordinačný orgán. Maximálna miera spolufinancovania Spoločenstvom je stanovená na 80 % celkových oprávnených nákladov.

Pracovné programy/činnosti môžu zahŕňať:

- stretnutia a podujatia, ktoré súvisia s cieľmi európskeho roka, vrátane vnútroštátnych podujatí s cieľom uviesť a propagovať európsky rok, fungovať ako katalyzátor a poskytnúť otvorený priestor diskusií o konkrétnych iniciatívach,
- konferencie a semináre na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktoré umožňujú vzájomné učenie a výmenu osvedčených postupov,
- informačné, výskumné činnosti a súvisiace štúdie, vzdelávacie a propagačné kampane na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni vrátane udeľovania ocenení a organizovania súťaží,
- spoluprácu s médiami.

D. INICIATÍVY, KTORÝM SA NEUDELUJE ŽIADNA FINANČNÁ POMOC SPOLOČENSTVA

Spoločenstvo poskytne nefinančnú podporu vrátane písomného povolenia používať logo po jeho vytvorení, ako aj iné materiály súvisiace s európskym rokom iniciatívam, ktoré uskutočnia verejné alebo súkromné organizácie, ak tieto organizácie Komisiu ubezpečia, že dané iniciatívy sa konajú alebo sa budú konať počas roka 2011 a že pravdepodobne významne prispievajú k dosiahnutiu cieľov európskeho roka.
